

ज्वजलपा वा:पौ

JWOJALAPA WEEKLY

दैं ७ ल्या: ३१ (पूर्णडक १३३) ने. सं. ११३७ चिल्लागा सप्तमी आइतवा: २०७३ चैत ६ गते आइतवार (Mar- 19, 2017)

मू ८।- पृष्ठ ६

बैशाख १ गतेनिसैं न्हूगु कथं वनेगु थःथःगु तयारी

ज्वजलपा वा:पौ /

वइगु बैशाख ३१ गते गुगु नं हालतय् स्थानीय तहया चुनाव यायेमा: धका: दकले अप्व: प्रमुख प्रतिपक्ष दल एमालेया नेतातयसं व: वियाच्चनादीगु दुसा अथे हे सत्तापक्ष माओवादी केन्द्र, कांग्रेस व राप्रपाया नेतातयसं तर्क स्थानीय तहया चुनाव याये हे मा: धका: व: विया वयाच्वंगु दु। उकिं चुनावय् थःथःगु पार्टीया सु सु स्थानीय नेता व कर्याकर्तातयत् थनेगु धका: आन्तरिक तयारी याना न्ह्या: वनाच्वंगु दु। चुनाव यायेगु पक्षधरपिं व चुनाव लिछ्यायेमा: धइगु पक्षधरपिं निध्व:सिन नं थःथःगु कथंया तयारी याना वनाच्वंगु दु। आ: तक थःथःपिनिगु दुने दुने तयारी यानाच्वंगु खने दुसा आ: वइगु बैशाख १ गतेनिसैं धा:सा खुल्ला रुपं हे पिहां वइगु अवस्था दु। चुनावया पक्षय् दुपिन्सं चुनावय् दनीपिं उम्मेदवारत सार्वजनिक याना हइगु अले थीथी कथंया चुनावी गतिविधि याना हइगु अवस्था वइसा अले आन्दोलन याना वयाच्वंगु संघीय गठबन्धनय् दुथ्या:गु दल व मोर्चापाखें नं अन्तिम धक्का धका: चुनावया विरुद्ध गतिविधियात अप्वयेका हइगु अवस्था दु। उकिया नितिं निगुलिं पक्ष थःथःगु तयारी यानाच्वंगु दु।

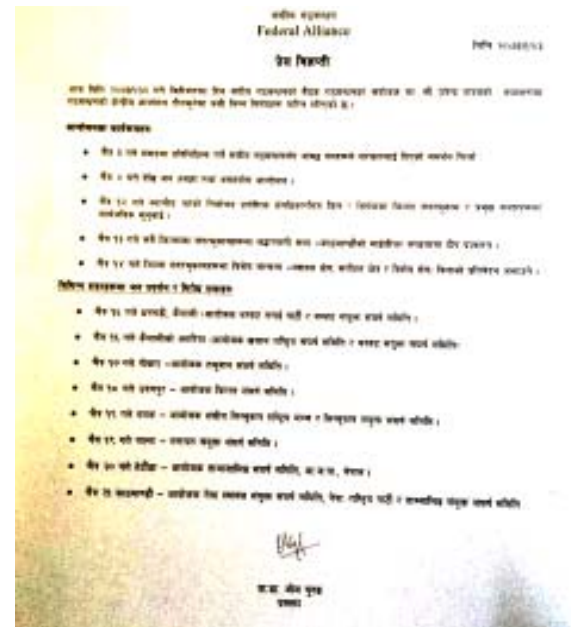
संघीय गठबन्धनय् दुथ्या:गु संयुक्त लोकतान्त्रिक मधेसी मोर्चा ला चुनावया छुं नं कथंया गतिविधि तराई लागाय याके बिइगु जुइमखु धका: तर्क ख्याच्व: विइ धुंकूगु दु। अथे हे आदिवासी जनजातितयसं नं थःपिनिगु गतिविधि अप्वयकाहइ धका: गठबन्धनया प्रवक्ता प्रा.डा. ओम गुरुङं धयादीगु दु। थ्व हे दथुइ पहिचान, समानुपातिक

समावेशी नापं स्थानीय तहया निर्वाचन स्थगित यायेमा:गु माग याना आन्दोलन याना वयाच्वंगु संघीय गठबन्धनया प्रवक्ता डा. ओम गुरुङं जारी यानादीगु प्रेस विज्ञप्तिइ उल्लेख जुयाच्वंगु आन्दोलनया ज्याभ्व: कथं : चैत्र ३ गते संसदमा प्रतिनिधित्व याइपिं संघीय गठबन्धन नाप आबद्ध दलतपाखें सरकारयात वियात:गु समर्थन लित कायेगु, चैत्र ४ गतेनिसैं जन अवज्ञा नापं असहयोग आन्दोलन, चैत्र १२ गते स्थानीय तहया निर्वाचन प्रादेशिक क्षेत्राधिकारदुने छाया ? शिर्षकय् जिल्ला सदरमुकाम व प्रमुख बजारय् सार्वजनिक सुनवाई याइगु जूगु दु।

चैत्र १३ गते फुक्क जिल्लाया सदरमुकामय् श्रद्धाञ्जली सभा, यँया माइतिघर मण्डलाय् पाल्चा च्याकेगु, चैत्र १४ गते जिल्ला सदर मुकामय् विशेष संरचना, स्वायत्त क्षेत्र, संरक्षित क्षेत्र व विशेष क्षेत्र विनाया प्रतिवेदन च्याकेगु धा:गु दु।

थीथी शहरय् जनप्रदर्शन व विरोध सभात

चैत्र १५ गते धनगढी, कैलालीइ ग्वसा:खल: थरुहट तराई पार्टी व थरुहट संयुक्त संघर्ष समिति, चैत्र १६ गते कैलालीया अतरिया ग्वसा:खल: खसान राष्ट्रिय संघर्ष समिति व थारु संघर्ष समिति, चैत्र १७ गते पोखारा ग्वसा:खल: तमुवान संघर्ष समिति, चैत्र १८ गते उदयपुर ग्वसा:खल: किरात संघर्ष समिति, चैत्र १९ गते दमक ग्वसा: खल: लिम्बुवान राष्ट्रिय मञ्च व लिम्बुवान संयुक्त संघर्ष समिति, चैत्र १९ गते पाल्पा: ग्वसा:खल: मगरात संयुक्त संघर्ष समिति, चैत्र २० गते हेटौडा ग्वसा:खल: ताम्सालिङ संघर्ष

संघीय गठबन्धनया प्रवक्ता प्रा.डा. ओम गुरुङं आन्दोलनया बारे जारी यानादीगु प्रेस विज्ञप्ति

समिति, चैत्र २१ गते यँय् ग्वसा:खल: नेवा: स्वायत्त राज्य मंका: संघर्ष समिति, नेपा: राष्ट्रिय पार्टी व ताम्सालिङ संयुक्त संघर्ष समिति धका: प्रेस विज्ञप्तिइ उल्लेख यानात:गु दु।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया न्याक्व:गु स्थापना दिवस हन

ज्वजलपा वा:पौ /

नेवा: पत्रकारतयगु राष्ट्रिय संगठन नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबुलिं शनिवा: न्याक्व:गु स्थापना दिवस हंगु दु। केन्द्रीय समितिया ग्वसालय् दबूया केन्द्रीय नाय: श्रीकृष्ण महर्जनया नाय:सुइ जूगु उगु ज्याभ्वलय् न्वकू सुरजवीर बज्राचार्य लसकुस न्वचू वियादीगु ख:।

स्थापना दिवस दबूपाखें न्हापांखुसि थुगुसी हंगु ख:। केन्द्रीय दुज: विगेन तुलाधरं संचालन यानादीगु उगु ज्याभ्वलय् मूछ्याञ्जे सुनिल महर्जनं दबुलिं याना वयाच्वंगु ज्याया बारे जानकारी विद्यादीगु ख:। दबूया सल्लाहकारपिं बरिष्ठ

पत्रकार रमेशकाजी स्थापित, गोरखापत्र न्हिपौया निवर्तमान सम्पादक पुस्करभक्त माथेमा, राष्ट्रिय समाचार समितिया प्रधान सम्पादक राजु शाक्य व सिने पत्रकार विजयरत्न असंवरें दबूया न्याक्व:गु स्थापना दिवसया लसताय् भिंतुनाविसैं थःथःगु विचा: प्कादीगु ख:।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें नेवा:तयगु मुद्दायात न्हय:ने यकेगु नापं देयन्त्यंका नेवा: पत्रकारतयत् छपें छथी यायेगु ज्या यानाच्वंगु च्छायाबह:जू धासैं पाहापिन्सं कन्हय्या दिनय् नेवा: पत्रकारतयसं अभ् अण्व: जिम्मेवारी जुया न्ह्या: वनेमा:गु आवश्यकता दु धका: धयादिल।

हार्दिक बधाई

संजय सिंह स्मृति प्रतिष्ठानका शुभचिन्तक मित्रहरू इन्द्रायणी परिवार क्लबको २०७३ चैत्र २८ गतेको अधिवेशनबाट सर्वसम्मत निर्वाचित हुनु भएकोमा हार्दिक बधाई दिदै कार्यकाल सफलताको कामना गर्दछौं

१	अध्यक्ष :	मिन कुमार महर्जन
२	उपाध्यक्ष :	राजेश महर्जन
३	सचिव :	सुनिल महर्जन
४	कोषध्यक्ष :	वुकेट राज महर्जन (राजकमल)
५	सदस्य :	प्रविण महर्जन
६	सदस्य :	अमन महर्जन
७	सदस्य :	ससिर महर्जन
८	सदस्य :	निबिन महर्जन
९	सदस्य :	जेकी महर्जन
१०	सदस्य :	इरेज महर्जन
११	सदस्य :	मंजिल डंगोल

संजय सिंह स्मृति प्रतिष्ठान
पांगा

ज्वजलपा वा:पौ

सल्लाहकार
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रकाशक:

नजरराम महर्जन
सम्पादक

श्रीकृष्ण तण्डुकार
ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप
संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह
थाकू

प्रिन्ट स्काई, येँ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ई-मेल : jwojalapaweekly@gmail.com

सम्पादकिय

राप्रपाया ख्याचः

सरकारय् दुथ्या:गु राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी निर्वाचन आयोगया निर्णययात कया सतक आन्दोलनय् क्वहां व:गुयात मन्तयसं थ:थ:गु कथं व्याख्या यानाह:गु दु । सरकारया छगू अंगया रुपय् दयाचवंगु निर्वाचन आयोगया निर्णययात कया स्वयं सरकारय् दुथ्या:गु राजनीतिक पार्टी आन्दोलनय् क्वहां व:गु धइगु सरकारया नीति नियमयात सरकार य् दुथ्या:गु दलं स्वीकार यायेगु जुइमखु धा:गु अर्थ वनाचवंगु दु ।

राप्रपाया विधानय् हिन्दू राज्य व संवैधानिक राजतन्त्र उल्लेख यानात:गु अवस्थाय् धर्म निरपेक्ष राज्य जुइ धुंकूगु गणतन्त्र जुइ धुंकूगु अवस्थाय् उकियात हिइकेगु धका: निर्णय यायेवं थ:पनिगु वैचारिक आधार जुयाचवंगु हिन्दू राज्य व संवैधानिक राजतन्त्र चीके फइमखु धका: न्हयथे थ:पनिगु विचार तये दयेमा: धका: माग याना आन्दोलन ज्याभ्व: तक घोषणा या:गु दु ।

छेखे प्रचण्ड सरकारयात संघीय गठबन्धनं वियात:गु समर्थन लित कायेवं बहुमत खाकेगु नितिं राप्रपायात सरकारय् यंकेगु ज्या जूगु ख:सा आ: हाकनं राप्रपायात निर्वाचन आयोगया निर्णयया खंय असहमति प्वंका माल धा:सा सरकारयात त्व:ता: जूसां आन्दोलन यायेगु धका: ख्याचः वियाचवंगु दु । राप्रपां नं प्रचण्ड सरकारयात त्व:तल धा:सा राजनीतिक समिकरण मेगु हे कथं वना सरकार परिवर्तनया खेलय् न्ह्या: वनेफुगु अवस्था दु । उकिं राप्रपाया ख्याचः व आन्दोलनं नेपा:या राजनीतिइ हे न्हूगु कथंया तरंग वयेफुगु अवस्था ब्वलंगु दु ।

गजल शौरभ शाक्यया

गजल-२३

हिसिचा दुगु ख्वालं छ, बल जिथाय्
अज:उलात:गु मिखां छ, स्वल जिथाय् ।
गजा:गु नुगपा: संगु स्व छ, खनेवं जित:
प्यखें न्यंक ख्यूनानं निभा:त्वल जिथाय् ।
ऐ जि यम्ह ! छ बाहेक सुं मदु खंला जि
भगवान संजोग छंगु नुग: थ्वल जिथाय् ।
थ्व चा:,थ्व फय् गुगु धरति च्वं च्वना जि
छ वयेवं क्यब:जायेक स्वां त्वल जिथाय् ।
सुं हे मदुसां छ दयेवं यक्व:दुर्थे ताइगु जित:
मतिनाया सवा:छंके भयविया ज्वल जिथाय् ।

नेवा: म्हसीका

-पूर्ण ताम्राकार

वंगु वा:या ल्यं

प्याखं व जात्रा (नेवा: म्हसीकाया छगू स्वरुप दबू प्याखं नं ख: । धात्ये ला नेपा: देसय् नेवा:त तसकं प्याखं ह्य:मि जाति ख: । थुकिया दसिकथं प्याखं हुइकेत व क्यनेत दयेकात:गु स्विनिग: दुनेया थी थी त्वा:या दबूयात कायेफु । येँ असं त्वा:या उदाय (तुलाधर)तय्गु कुम्ह: प्याखं हुइकेगु परम्पराया लिधंसाय् महाकवि चित्तरं तलेजु भवानि नेपा: हये न्ह्य: हे भ्नी पँयता:, क्व:ता: थाना: नृत्य याये सये धुंकल धका: च्वयादिल । नेवा:त गुलि प्याखं ह्य:मि धयागु खँ स्विनिग:या थी थी थासय् क्यनीगु छ: प्याखं नं दसिकथं न्ह्यव्वयेफु । छ: प्याखंया नाय: व छ: जुया: प्याखं ल्हुइपिं दक्वं नेवा:त हे जुयाच्वनी । येँया न्यतय् हुइकीगु न्यतमदु प्याखं (देवी प्याखं), पचलि भैरवया प्याखं, येँया:बलय् हुइकीगु लाखे प्याखं, होल्चोया सव:भक्त प्याखं, किलाघ:या किसि प्याखं, यलया काति प्याखं, हनुमान नाटक, खकनाया सिकालि छ:या प्याखं, हरिसिद्धिया जल प्याखं, थ्यच्यया प्याखं, थिमि बोदेया महालक्ष्मी प्याखं, ख्वपया महाकाली प्याखं, नवदुर्गा प्याखं, भैल: प्याखं, माक: प्याखं नं नेवा:त गुलि प्याखं ह्य:मि ख: धयागु उलाब्यू । सायद उबलय् मल्ल जुजुपिन्सं प्याखं सफू च्वयेगु व क्यनेगु यानावंगु नं उकिं हे जुइमा: । मल्ल जुजुपिन्सं साहित्य र चनाया भवलय् यक्व प्याखं च्वयावंगु दु । उकी मध्येय जगतप्रकाश मल्ल (ने.सं. ७६४(७९३) या 'मूलदे शशिदेव प्याखं' भूपतिन्द्र मल्ल (ने.सं.८१४(८४१) या 'विक्रम चरित्र', रणजीत मल्ल (ने.सं.८४१(८९०)या 'जुजु र णजीत मल्लया षड्दर्शन', 'वीरवीरणी', जयप्रकाश मल्ल (ने.सं.८५६(८८८) या रत्नेश्वर प्रादुर्भाव' व वीरध्वजपाख्यान' प्याखं सफू पिदने धुंकूगु दु ।

नेवा: जात्रा (गन नेवा:त दइ, अन जात्रा दइ । गन नेवा: वस्ति दइ, अन इलय्ब्यलय् थी थी जात्रा जुयाच्वनी । नेवा: जाति व जात्राया दथुइ ला व लुसि थें स्वापू दु । नेवा: वस्ती जुइगु थी थी जात्रां नेवा:तय्गु धार्मिक आस्था, रहनसहन व सांस्कृतिक परिचय वियाचवंगु दइ ।

फुक्क धयाथे जात्राया ग्वसा:खल: व कजि नेवा: जुयाच्वनी । गुगुं नेवा:

जात्रा स्थानीय जुयाच्वनीसा गुगुं जात्रा जिल्लाव्यापी जुया: देनायलं नं ब्वति कायेमा:गु जात्रा जुयाच्वनी । येँया कुमारी रथ जात्रा, बुंगछ:या भोटो जात्रा, भिर्निर्दय् छक्क: येँया मखंया सिंदुवातय् व मरुत्वा:या भुतिसतलय् भैरवया खड्ग हिलेगु जात्रा, बौद्धमार्गीपनिगु ग्वासांलय् स्वयम्भु भुइख्यलय् जुइगु सम्यक पुजाय् देनायलं ब्वति कायेमा:गु जात्रा ख: । थथे हे येँय जुइगु मू जात्राय् जनबहा:छ:या रथयात्रा, पाहांच:रेबलय् असनय् छ: ल्वाके जात्रा, सापारुखुन्हु साया:, नर:या रथयात्रा ख: । अथे हे यलया मतया:, थिमि बालकुमारी म्य नतूचां तियेगु जात्रा, बलम्बु व थक्वा:या महालक्ष्मी छ:या जात्रा, न:क्वा:या भैरवी जात्रा, लुभुया महालक्ष्मी भैरव जात्रा, ख्वनाया सिकालि छ:या जात्रा, फाम्पिया हरिशंकर जात्रा ख: । थथे हे स्विनिगलं पिने भ्वतय् चण्डेश्वरी अजिमा जात्रा, दोलखाय् करुणामय रथयात्रा, साया:, खड्गयात्रा, व पाल्पाय् साया:, नारायणी व भगवती छ: जात्रा ख: । थ्वया बाहेक थी थी इलय् थी थी त्वालय् छ:या ख: जात्रा जुयाच्वनी । थथे थी थी जात्रां नेवा: जातिया सांस्कृतिक परिचय वियाच्वनी ।

नेवा:तय्गु गुथि (नेवा:त दुथाय् गुथि दइ । गुथि दुथाय् नेवा:त दइ । नेवा:तय्गु म्हसीकाया छगू क्वातुगु लिधंसा गुथि ख: । सुं नं नेवा:त छगू नं छगू गुथिया दुज: जुया हे च्वनी । गुथि पिनेया नेवा: छगूकथं अनेवा: थें जुइ । उकथं गुथि व नेवा: छगू पर्यायवाची खंग्व: थें जुया स्वानाचवंगु दु । संस्कृत भाय् 'गोष्ठी' खंग्वलं गुथिया व्युत्पत्ति जूगु ख: । नेवा:तय्गु गुथि न्यायेकेगु प्रचलन गुबलय् निसें जुल धयागु खँ थौं नं अन्वेशनया विषय तिनि । अथेसां लेलेया शिवदेव, अंशुवर्माया सं ५२६ या अभिलेखय् 'भगवद्वासुदेव ब्राम्हण गौष्ठी', 'प्रदिपगौष्ठी' 'मल्लयुद्ध गौष्ठी', 'ध्वजगौष्ठी', 'इन्द्रगौष्ठी' खंग्व: छयलात:गु कथं उबलय् हे गुथि न्यायेकेगु प्रचलन दयेधुंकूगु खँ उला ब्यू । छगू नं छगू ज्या यायेत तातुना: गुथि दयेका तइ । मनू सीबलय् सी उठे यायेत, सिधं यंकेत व बिचा: यायेत सीगू बिचा:गु धका: गुथि दयेकात:गु दइ ।

थ्व खंगू मध्येय छता गुथिया नेवा:त प्राय: दुज: जुया हे च्वनी । ज्यापुतय् बुँइ ज्या यायेत दयेकात:गु 'मंका: ज्या' निसें तुं इयेगु, चीभा छ:या बुसाधं गुथिनिसें कया: 'पन्जरां गुथि', 'येँया: पुन्हि गुथि', 'हाथुछ: गुथि', 'बाजं गुथि', 'यंलासेवा गुथि', 'संलू सेवा गुथि', गनेछ: भिन्ध: गुथि थें जा:गु अनेक गुथि दुने नेवा: समाज न्ह्यानाचवंगु दु । नेवा:तय्गु थी थी गुथिं हे नेपा: देया गौरवया प्रतिक प्राचीन देग:, छ:छें, चीभा:, फल्वा, बहा:, बही, सत:, थी थी जात्रा, प्याखं थें जा:गु सांस्कृतिक सम्पदात थौतक धिसिलाक्क म्वाकातय् फुगु दु । गुथिं हे नेवा: संस्कृतिया संरक्षण यानाचवंगु दु । थ्व ल्याखं गुथि हे

नेवा: समाजया जीवन ख:, नेवा: परम्परा ख: । गुथिं पिने च्वना: सुं नं नेवा:त म्वाये हे फइमखु । उकिं गुथिं नं नेवा: व अनेवा:या धुवीकरण यानावी । थ्वयात त्व:ता: नेवा: म्हसीकाया चिं नेपाल लिपि ख:, थी थी बाजं ख: । थ्वया नापं नेवा: म्हसीकाया चिं नसा, त्वँसा, भ्वय्या ब्वघासा, तिसा, वस: नं ख: । थुपिं फुक्कय्सं नेवा:तय्गु बिस्कं मौलिकता दु, नेवा:पन दु । थुकिं नं नेवा: व अनेवा:या ध्व: कियावी । अथे हे दैय्दसं थ: स्या:न्या:पिं फुक्क देगुख्यलय् वना: 'देपुजा' याना: भ्वय् नयेगु नेवा: जातिया मेगु म्हसीका ख: । नेवा:त धर्मभिरु ख: । नेवा: दुने थी थी धार्मिक सम्प्रदाय दु थें नेवा:तय्के धार्मिक सहिष्णुता नं दु । नेवा:तय्गु धार्मिक संस्कारकथं कुमारी छ:, गनेछ:, नास: छ:, चीभा: छ: व भिन्ध: थापना याना: पुज्यायेगु नं नेवा: जातिया म्हसीका, मध्येय छगू ख: । उकी मध्येय नेपा:गालय् कुमारी स्वंगु व पूजा यायेगु थौकन्हय् ९०० दै पुलांगु खनेदत । स्विनिगलय् जक मखु देया ७५ गू जिल्लाय् न्यनावनाचवंगु नेवा:त थ: गन गन वन, अन अन नेवा: संस्कार, संस्कृति छयलावं वनाचवंगु दु, नेवा:पनया ज: त्वयेकावं वनाचवंगु दु । छुं मखुसां निद्र: व चा:चू दँया गौरवशाली व लिपिबद्ध इतिहास दुपिं नेवा:तय् पुर्खा छम्ह हे मखुसां छगू मंका: समाज दुनेया सामाजिक विधि, संस्कार, परम्परागत रीतिरिवाज व नेवा: भाय् हे नेवा: जातिया धात्येया म्हसीका ख: ।

कग्वाहालि ज्वलं (

१) सूर्य विक्रम ज्वाली ('नेपाल उपत्यकाको मध्यकालीन इतिहास' (पौ २१२, वि.सं.२०१९

२) इन्द्र माली ('नेपालभाषा म्हिग: व थौं', सयपत्री : पौ ४६, वि.सं.२०५२

३) डा. श्री रामप्रसाद उपाध्याय ('नेपालको प्राचीन तथा मध्यकालीन इतिहास' पौ १६ वि.सं. २०५१

४) सूर्य विक्रम ज्वाली ('नेपाल उपत्यकाको मध्यकालीन इतिहास', पौ २११, वि.सं.२०१९

५) डा. जगदीशचन्द्र रेग्मी ('नेपालको ऐतिहासिक भूगोल' पौ ९१, वि.सं.२०३९

६) मल्ल के सुन्दर (नेवा: म्हसीका' पौ १० ने.सं.११२०

७) तीर्थलाल नघ:भनी (पुलांगु नेवा: भाय्, पलिस्था ल्या: ८

८) चित्तधर हृदय (नेपालभाषा साहित्यया जात:, पौ २ ने.सं.१०९१

९) चित्तधर हृदय (नेपाल संस्कृति पौ २९, ने.सं.१०९२

१०) धनबज्र बज्राचार्य (लिच्छवीकालीन अभिलेख पौ २८२, वि.सं.२०५३

११) तीर्थलाल नघ:भनी (पुलांगु नेवा: भाय्, पलिस्था ल्या: ८

१२) डा. कमलप्रकाश मल्ल (नेवा: देय् दबूया भिखं, नेवा: देय् दबू, पौ १६, ने.सं.११२५

क्वचाल

वडा समायोजन लिपा छि गुगु वडाय् लात ?

ज्वजलपा वा:पौ /

किपुली स्थानीय तहया चुनावया चहल पहल उलि खने मदुनि । थःगु वडा गुगु धइगु सीकेत उत्सुक जुयाच्चंगु दु । उकिं थन समायोजन जूगु वडाया विवरण थन न्ह्यब्वया च्वना । गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष क्षेत्र, स्वायत्त तथा संरक्षित क्षेत्रया सिमाना व संख्या निर्धारण आयोगया प्रतिवेदनया आधारय् तयार याःगु प्रतिवेदन कथं किपू नगरपालिका १९ वडां आः १० भ्नीगु वडाय् लाःगु दु । छिगु पुलांगु आः न्ह्गु वडाय् गन लात सिइका दिसँ ।

वडा नं	साविक वडा	न्ह्गु वडा कार्यालय
१	१	लायकू
२	२	द्यःधाखा
३	५, ६	खासीवजाः
४	७, ८, १९	गाम्चा
५	११, १२	कन्याःचौर, जाखा
६	१३, १४, १५	क्वय्ना
७	१८	भाजंगः पुलांगु हे थासय्
८	९, १०	धाखासी
९	१६, १७	तःगःवपि
१०	३, ४	चिटू

अथेहे न्हापा स्थानीय निकायया चुनाव २०५४ सालं जूगु खः । वयालिपा २०५९ सालं इमिगु म्याद फुसनिसें स्थानीय निकायया चुनाव मजूनि ।

२०५४ सालय् छु वडाय् छु पाटीं त्याकूगु सिइका दिसँ

नगर प्रमुख-हिराकाजी महर्जन –नेकपा एमाले
नगर उपप्रमुख- रमेश मान महर्जन– नेकपा एमाले
वडा नं.१.स्व.रुद्रवहादुर प्रधान– नेपाली कांग्रेस
वडा नं(२.प्रकाश महर्जन– नेकपा एमाले
वडा नं.३.लक्ष्मीकुमार महर्जन–नेकपा एमाले
वडा नं.४ हिरावहादुर महर्जन–वाम एकता
वडा नं.५.स्व.गुरुं महर्जन–नेपाली कांग्रेस
वडा नं.६.त्राय मान महर्जन–नेकपा एमाले
वडा नं.७ रामबाबु विष्ट– नेपाली कांग्रेस
वडा नं.८ राजु वस्नेत– राप्रपा

वडा नं.९.स्व.जोगलाल महर्जन–नेपाली कांग्रेस
वडा नं.१०.सरव कुमार महर्जन–नेकपा एमाले
वडा नं.११.अरुण डंगोल– नेकपा एमाले
वडा नं.१२.हिमाल कार्की– नेपाली कांग्रेस
वडा नं.१३ अशोक कार्की–नेकपा एमाले
वडा नं.१४ स्व.शिशिर धिताल–राप्रपा
वडा नं.१५ बसन्त नेपाल–नेकपा एमाले
वडा नं.१६ दिलवहादुर महर्जन– वाम एकता
वडा नं.१७ दानवहादुर महर्जन–नेकपा एमाले
वडा नं.१८ राजकुमार माली– नेकपा एमाले
वडा नं.१९ पुरुषोत्तम वास्कोटा– नेकपा एमाले

न्हापा भिर्गुगू वडा जूवलय् भिर्गुम्ह वडाध्यक्ष व प्यम्ह न.स.स. दुगु गुकी छम्ह मिसाम्ह अनिवार्य दुगु खः । आः गुगु वडा क्वपाला भ्नीगु जक याःगु दु । अथेहे वडाध्यक्ष छम्ह प्यम्ह न.स.स नं दु । आः छम्ह मिसा दलित मिसा छम्ह अनिवार्य याना हरेक वडाय् निम्ह मिसा प्रतिनिधि दइगु जूगु दु । यदि दलित मिसा मदुसा मेपिंसा मिसापिं हे सदस्य तयेमाःगु प्रावधान दु । थुगुकथं मिसातय्त यक्व मौका ब्यूगु दु ।

अथेहे प्रमुख उपप्रमुखय् छम्ह मिसा अनिवार्य याना ब्यूगु दु । सुं नं पाटीं प्रमुख मिजंम्ह थनधाःसा उपप्रमुख मिसाम्ह थने हे माः । प्रमुख मिसाम्ह थन धाःसा उपप्रमुख मिजंम्ह थने हे माः ।

थुगु कथं किपू नगरपालिकाया १० वडाय् प्रत्येक वडां निम्ह मिसापिं यानाः २० नीम्ह मिसापिं व प्रमुख या उपप्रमुख मध्ये छम्ह मिसाम्ह जुइवलय् ५२ जनाय् २१ नीछ्म्ह मिसा चुनाव त्वाना त्याना वइगु जुल ।

थुगु संरचनां यानाः मिसापिं चुनाव ल्वाय्त उत्सुक जुयाच्चंगु दु । थौकन्हय् न्ह्यागु ज्याभ्वलय् नं मिसापिं सक्रिय जुया ब्वति कयाच्चंगु दु । आः वइगु चुनावय् नं मिसापिनिगु सहभागिता यक्व दइगु जुइगुलिं थुगुसीया चुनावय् मिसापिनिगु यक्व सहभागिता जुइगु सम्भावना दु । वडाध्यक्ष दनां नं त्याका वयेफुपिं मिसा उम्मेदवारत किपुली यक्व खनेदयाच्चंगु दु ।

स्थानीय तहया चुनावया बारे किपुली हुइना भुइना दु

ज्वजलपा वा:पौ /

नेपाल सरकारं स्थानीय तहया चुनाव वइगु २०७४ सालया वैशाखय् यायेगु धकाः घोषणा याये धुंकूगु दु । नापं न्ह्गु संरचनाकथं वडानं समायोजन यायेधुंकूगु दु ।

चुनाव जुइला मजुइला धइगु नं शंका हे दु । मधेसीतसें सिमांकन, संरक्षित, सुरक्षित क्षेत्र निर्धारण मयाःसे बालानन्द पौडेल ब्यूगु अधुरो अपुरो प्रतिवेदन मानय् याये फइमखु । तराईलय् गुगुं हालतय् चुनाव याके बिइमखु धकाः पंगः थनाच्चंगु दु । उकिं क्वछिनातःगु इलय् हे चुनाव जुइला मजुइला धकाः मनूत अलमलय् लानाच्चंगु दु । अथेखःसां पाटींया कार्यकर्तात थःथः दुने चुनावया तयारी यायेत जुयाच्चंगु खनेदु ।

थौकन्हय् चिया पसलय्, रेष्टुरालय्, फल्चाय् निम्ह प्यम्ह मनू मुनीथाय् चुनावया बारे खँल्हाइगु जुइ धुंकल । आधिकारीक रुपं छुं खँ मवःनिसां मनूतय् दथुइ खँजुइगु याः ।

मेयरया उम्मेदवार सुइ जुइ ? धइगु खँय् दकलय् न्हापां नेपाली कांग्रेसया प्रतिनिधि जुया किपू नगरपालिकाय् ज्या यानाच्चंम्ह राजकुमार नर्कर्म नेपाली कांग्रेसया मेयर

उम्मेदवार, नेकपा एमालें पाखें किपू नगरपालिकाय् प्रतिनिधित्व यानाच्चंम्ह थांबहाःया रमेश महर्जन, माओवादी केन्द्रया प्रतिनिधि नगांया शम्भुराम महर्जन मान्छेया नां न्ह्योने वयाच्चंगु दु ।

ध्व बाहेक मेमेगु पाटींपाखें नं नां वयाच्चंगु दु । नयांशक्ति पार्टीपाखें मेयर पदय् ई.ध्रुव महर्जन, उपमेयरय् सुनिता शाक्यया नां वयाच्चंगु दु । स्वतन्त्र रुपं बच्चुराम श्रेष्ठ नं मेयर पदय् उम्मेदवार जुइगु बजारय् हल्ला दु । अथे हे पुलांगु वडा नं.४ या वडाध्यक्ष माओवादी केन्द्रया हिरावहादुर महर्जन नं रुपं नगर प्रमुखया उम्मेदवार जुइगु खँ नं न्ह्योने वयाच्चंगु दु ।

अथे हे नेपाली कांग्रेसपाखें नं पाँगाया पुकार महर्जन, बद्रिलाल महर्जन, किपूपाखें कृष्णमान डंगोल, राममान सिंहया नं नां वयाच्चंगु दु । नेकपा एमाले दुनेधाःसा उलि चर्चा खने मदु । अथे खःसां पुलांम्ह वडा नं. ३ या वडाध्यक्ष लक्ष्मी कुमार महर्जन नं मेयर पदया दावेदारया रुपय् न्ह्योने वयाच्चंगु हुइना भुइना जुयाच्चंगु दु । उपमेयरया रुपय् नेपाली कांग्रेसपाखें यमुना श्रेष्ठ,

विमला विष्ट, लक्ष्मी कार्कीया चर्चा दु । अथे हे एमाले पाखें उपमेयरय् पाँगाया मन्दिरा महर्जनया नां चर्चाय् दु । माओवादी पाखें दयालक्ष्मी महर्जनया नां चर्चाय् वःगु खने मदुनि ।

किनपाया वडा नं. ११ व १२ छगू हे वडा याःबलय् सुयात वडाध्यक्ष बिइगु धइगु खँय् नेपाली कांग्रेसय् समस्या वःगु खने दु । नेपाली कांग्रेस वडा नं.११ या इकाई सभापति विश्वजीत महर्जन, वडा नं.१२ या इकाई सभापति राजेन्द्र महर्जन, पुलांम्ह वडा नं.१२ या त्यानावःम्ह वडाध्यक्ष हिमाल कार्की याना स्वम्ह वडाध्यक्ष उम्मेदवार जुइत कुतः यानाच्चंगु दु ।

अथे हे साविक वडा नं.९ व १० आः वडा नं ८ जुल व वडाय् नं वडाध्यक्ष ल्यय्गु खँय् नेपाली कांग्रेसयात पंगः वयेफु । अन नं वडा नं.९या इकाई सभापति विनोद महर्जन, वडा नं.१०या ईकाइ सभापति विकास महर्जन व वूथ प्रतिनिधि नरेन्द्र श्रेष्ठ नं वडाध्यक्ष चुनाव ल्वायेत तयारी यानाच्चंगु दु । थथे हे मेमेगु पाटीं नं थुजःगु समस्या मवई धाय्मफु ।

बिस्काः जात्राय यःसिँइ ब्वयेकीगु ध्वाँय्यात विश्वया दकले ताःहाकःगु ध्वाँय्या रुपय् घोषणा यायेमाःगु माग

ज्वजलपा वा:पौ /

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू ख्वप कचाया ग्वसालय् शनिवाः बिस्का जात्राया भ्रम व यथार्थ विषयसं अन्तरसम्वाद ज्याभ्वः याःगु दु ।

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया न्याक्वःगु स्थापना दिवसया लसताय् जूगु उगु ज्याभ्वलय्

पाहां जुयादीपिं इतिहासकार, संस्कृतिविदनिसें पत्रकारपिन्सं तकं बिस्का जात्राया भ्वलय् यःसिं ख्यलय् यःसिइ ब्वयेकीगु ध्वाँय् विश्वया हे दकले ताःहाकःगु ध्वाँय्या रुपय् घोषणा यायेमाः धकाः धयादीगु खः । स्वीन्याकू हाकःगु यःसिइ ब्वयेकीगु हलिं पताः अर्थात ध्वाँय् धइगु

४८ फिट दुगु अले व हे ध्वाय् विश्वया दकले ताःहाकःगु ध्वाँय्या रुपय् घोषणा याकेत थःशःगु थासं भूमिका म्हितेमाः धकाः सरोकार वालातय्सं धयादीगु खः ।

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया ख्वप जिल्लाया नायः इश्वरकाजि खाइजुं न्ह्याकादीगु उगु अन्तर सम्वाद ज्याभ्वलय् पाहांपिं

इतिहासकारपिं पा. डा. पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठ, विनोद राज शर्मा, संस्कृतिविदिपिं डा. गोविन्द धौबन्जा, ओम धौबडेल व नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्रीय नायः श्रीकृष्ण महर्जनं अथे धयादीगु खः ।

ने वाः पत्रकारतय्गु सहभागीताय् जूगु उगु अन्तर सम्वाद ज्याभ्वलय् बिस्काः जात्रा धइगु ख्वपया गौरव नाप नापं विश्वया जात्रा खः धकाः तकं वक्तातय्सं दावी यानादीगु खः ।

उगु हे कथं बिस्काः जात्रायात आःया अवस्थाय् ल्वापुया जात्राया रुपय् न्ह्यने मयंकेंगु नितिं स्थानीयवासी, सुरक्षा निकाय व संचार कमितयगु तःधंगु भूमिका दइ धकाः तकं धयादीगु खः ।

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारीया हिदान ज्याभवः जुल

ज्वजलपा वा:पौ /

किपुलिइ यक्व हे सहकारी संस्थात संचालन जुयाच्चंगु दु । सहकारी संस्थातपाखें सामाजिक ज्या नापं थीथी कथंया ज्या याना वयाच्चंगु दु । सहकारीतय्गु थःथःगु कथंया म्हसीका पिब्वयेगु ज्या नं लगातार रुपं याना वयाच्चंगु दु ।

ध्वहे भ्वलय् किपूलागाय् थःगु म्हसिका ब्वय्त ताःलाःगु कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थां इलय् ब्यलय् थीथी कथंया ज्याभ्वःत याना वयाच्चंगु दु । सामाजिक ज्यायात निरन्तरता बिया वयाच्चंगु दु । शनिवाः थःगु हे भवनय् हिदानया ज्याभवः याःगु दु । उगु हिदान ज्याभ्वलय् मिसा व मिजं याना ४५ पीन्याम्हसें हिदान याःगु अध्यक्ष दिलवहादुर महर्जनं जानकारी बियादीगु दु ।

रोशन श्रेष्ठ

छक्कः छम्ह मनू नं ब्याँचाया चरित्र परिक्षण याइ। छम्ह ब्याँचायात ज्वना छगू थलय् तइ। थःत छु जुयाच्चन धका मथुया च्चंगुलिं ब्याँचा पलख सुम्क च्चनी। परिक्षण यानाच्चम्ह मनूयात स्वइ। व मनू नं ब्याँचायात छु नं याइमखु। अलय् ब्याँचा नं फुतर फुतर मर्ससे सुम्क हे च्चनाच्चनी। पलख लिपा व मनू नं ब्याँचाया थलय् लः तया बिइ। ब्याँचा लय् लय् ताइ। छ्वाप्नुड छ्वाप्नुड याना सनी। म्हिति। इलय् ब्यलय् मनूयात स्वइ। मनू नं वइत स्वया हे च्चनी। ब्याँचा आः व मनू खना ग्याइमखु। न्ह्यइपुस्से च्चंक लखय् छ्वाप्नुड छ्वाप्नुड याना ब्याँचा म्हिता हे च्चनी। हाकनं पलख लिपा व मनू नं लखय् चिचीधिकपिं न्यां तयाबिइ। ब्याँचायात मरीकुचा, की आदि नसाज्वलं नं तयाबिइ। ब्याँचा नयेपित्याना च्चंगुलिं व नसाज्वलं क्वापक्वाप नयाबिइ। चिधिकर्सिं न्यां नयेगु ब्याँचायात सिक्क हे यः। मेमेगु नसा नापं इलय् ब्यलय् साक्क न्यां नये दया ब्याँचा दंग जुइ, थलय् च्चंगु लखय् थःगु हलिं खकिइ। दंग जुया लखय् म्हिता च्चनी।

ब्याँचा बिस्वु वनी कि मवनी धका परिक्षण यायेत व मनू नं लः तजाः याना स्वयेगु बिचाः याइ। लः तजाः याना यंकेत थलय् त्वैंह कुचा, अप्पा कुचा नं कुतका हइ। लः तजाः जुया वल। आः ब्याँचा तिन्हल धाःसा व थलं पिहाँ वनेत थाकु मजु। तर व ब्याँचा धाःसा तिन्हया पिहाँ वनी मखु। नयेपित्यात कि नसा नयेगु दु हे दु। थःगु नसा मेपिन्सं लाका नइ धयागु धन्दा म्दु। अले इलय् ब्यलय् साक्क न्यां नं नयेदइच्चंगु जुया व ब्याँचा व हे थलय् च्चं च्चनी। म्हिता म्हिता च्चं च्चनी।

छन्हु व मनू नं मेगु हे परिक्षण यायेगु मतिइ वइ। वं ब्याँचा दुगु थलयात भुतुलिइ देखुइ। मिं च्याकिइ। मिं च्यानावलिसे लः क्वाना वइ। लः गुलि गुलि क्वाना वल, ब्याँचा नं थःगु म्हया क्वाजः फयेगु क्षमता थकाकां वनी। अन हे च्चना नया त्वना म्हिता च्चने पल्केथुइधुकुम्ह ब्याँचा अनया लः क्वानावःगु सह याना च्चनी। तर मिं च्याकु च्याकु आःला लः ग्वाराग्वारा हे दाइगु जुइ धुंकल। ब्याँचा आः क्वाजः सहयाये मफया वाथावाथा कनावल। 'जि हे मजिल' धका मतिइ तया ब्याँचा तिं न्हया बिस्वु वनेत स्वइ। तर अबलय् तक क्वाजः सह याना च्चं च्चं ब्याँचा कमजोर जुया तिन्हइ मफये धुंकइ। अले व ब्याँचा अन हे सिइ।

आः थ्व परिक्षणया यक्ष न्ह्यसः खः

ब्याँचाया परिक्षणं क्यनाब्यूगु लँपु

व ब्याँचा छाय् सित ?

छिगु दिमागय् उघ्रिमय मतिइ वइ कि व ब्याँचा लःया क्वाजः सह यायेमफया सित। अथवा व परिक्षण याइम्ह मनू नं लः दायेकुगुलिं सित।

तर वास्तविकता छु नं खः धाःसा

१ – व ब्याँचा गुगु इलय तिन्हया बिस्वु वनेगु धका सहि निर्णय काये मफया सित।

२ – व ब्याँचा अनं तिन्हया वंसा नं हाकनं ज्वना थलय् हे तइ धका ग्याना छुं मयासें च्चना सित।

३ – व ब्याँचा लः क्वाना वसगु पलखया नितिं जक खर, लिपा हाकनं ख्वाउँया वनी हाकनं साक्क न्यां नयेदइ धयागु आस काकं सित।

नेवाः त नं थ्व हे परिक्षणया ब्याँचा थें खः। थलया लः क्वाना वःथें नेवाःत च्चनीगु थासय् नेवाःतय्त राजनीतिक, आर्थिक, भाषिक व सामाजिक खलं धमाधम कातुकाक्क हयेधुंकल। अले थःगु म्हया क्वाजः फयेगु क्षमता थकाकां क्वाजः सह याना च्चम्ह ब्याँचा थें नेवाःत नं बुं मिया जिल ला, छें बालं तया जिल ला, काय् म्हयायुपिन्त तापालय् छ्वया जिल ला सहकारी त्यासा कया जिल ला, धुकू म्हिता जिलला, भाय् त्वःता जिल ला, गुधि त्वःता जिल ला, छु याना जिल व हे लँपु ज्वना थःपिन्त मछिनाच्चंगु खँ सह यायां म्वायेगु कुतः याना जुल।

थथे सहयाना च्चने मज्यू। भीत कातुकाक्क हःगु खँया सशक्त प्रतिरोध जक याना मगाः बल्कि थःपिन्के आक्रामक नीति नं दयेमाः धका भीसं हालाच्चनारगु हे बागू दर्जन दैँ सिबे यक्व जुइधुंकल। तर 'साःगु न्याँ'या सवालय् मख्ख जूपिं ब्याँचात थें थःपनिगु दैनिक जीवन हनेत ताःलाकेफुपिं नेवाःतय्त थजाःगु खँ न्यने हे मयः। लिपाया पुस्तायात छु जुइ धका चिन्तन यानाच्चने हे मयः।

छम्ह नेवाःभाजु नेवाःजागरणया नितिं छेंय् छेंय् वना नेवाःतय्त धाः भाल–

“भी नेवाः आः छ्वाः जुइमाल। भीत नं व ब्याँचा च्चनीगु थल मिं देखु थें भीगु वस्ति थाय् वाय् नं मिं देखुना हल। आप्रवासि चापं भीत बानि स्यंकाः तल। मजिल। भीसं आः हे विचाः मयाःसा लिपा भी सकलें ब्याँचा सी थें पुतुपुतु सी तिति।’

तर वय्कःया खँ न्यनेवं नेवाःतसें छु यात स्यू ला १.गुम्हसिनं न्हाय् स्यंकाः न्वमवासें खापा तिना हल।

२.गुम्हसिनं जि खँ ल्हाना च्चने मलार धका खापा तिना हल।

३.गुम्हसिनं जि आः मलाः पिहाँ वनेमानी धका खँ हे मन्यंसें पिहाँ वना छ्वत।

४.गुम्हसिनं गुलि धिवा फाइदा जुया थथे धाः जुयागु धका हतकल।

५.गुम्हसिनं छं मेगु छुं ज्या मदुला ? धका हिवाय् चवाय् यात।

६.गुम्हसिनं खँय् बर्मूत नाप ल्वाकेत स्वत धका कुँ खिना हल।

७.गुम्हसिनं मेपिं नाप ल्वाकिगु कुतः याना जुया भी त्याइला ? धका धाल।

थुपिं दक्खिसिनं थःत नेवाः खः धकाः दाबि याइ, तर इमिगु व्यवहारं तप्यंक सी दु कि थुपिं 'नक्कलि नेवाः' (फेक नेवार) खः। इमिगु जीवन दर्शन धयागु थथे खः

“भी नेवाः आः आप्रवासि खय् बर्मू लय् तायेकेगु या लागि ल्वाये वा।”

“भी नेवाः आः आप्रवासि खय् बर्मू न्हिइकेगुया लागि नेवाः तयगु हे तुति ज्वना साला काये वा।”

“भी नेवाः आः आप्रवासि खय् बर्मूतयगु दास न्ह्यावलें न्ह्यावलें च्वनेगु या लागि खुशी जुया हरर हरर न्हिले वा।”

“भी नेवाः आः आप्रवासि खय् बर्मूतयेत सर्वस्व लःल्हायेत तयार जुये वा।”

“भी नेवाः आः आप्रवासि खय् बर्मूत चाकडी यायेगुया लागि मचाबलय् निसें खँय् भाय् जक ल्हाये वा।”

“भी नेवाः आः नेवाः भाय् ल्हाये माः धाइ पिन्त हेला याये वा। नेवाः भाय् ल्हाना जुइपिन्त खन कि दाये वा।”

“नत्र भी च्यः नेवाःत इपिं नापं गथे याना मिलये जुया च्चने फइ ? “

“नत्र भी च्यः नेवाःतय्त इमिसं बाँकी तइ ला ? “

“नत्र भी च्यः नेवाःत नेपालमन्डलं पिने वने माली।”

“नत्र भी च्यः नेवाःत आत्महत्या याये माली।”

वरु फुसा

“नेवाः भाय्या सत्ताय् संस्कृत न्वाये नु।”

सच्चिछम्ह नेवाःया छेंय् वना 'भी नेवाः छ्वाः जुइमाल' धाःवन धास्सा मुस्कलं छ्वा निखा छेंय् जक बाँलाक खँ फया न्यनी। अले इपिं नं 'तले भासं फ्यतुना खँ ल्हाये' धका धया तलय् व्वना यंकाः क्वाथय् खापाखिपा तिना जक खँ ल्हायेत तयार जुइ। अन जूगु खँ मेपिन्सं ताइ धका साःप हे ग्याः।

आः धयादिसँ भी नेवाःतयगु मनस्थिति नं व हे ब्याँचाया मनस्थिति थें तुं हे मखुला ?

जिं ला आः यच्चुकु खने धुन। भीके निगु जक लँपु (बिकल्प) ल्यं दनी।

१.छगू लँपु : व ब्याँचा थें गर्लति यानाच्चपिं भी दक्कं नेवाःतय्त छक्कलं खँ थुइका वीमाल। भी थथे हे च्चंच्चन धाःसा लिपा तिन्हइगु इलय् तिन्हइ मफया ब्याँचा सिइ थें भी नं सिइतिनि। थ्व खँ थुइका बिइत आः ब्यापक अभियान याये हथाय् जुइ धुंकल। इलय् हे थुइका बिइफुसा जक भी नेवाः भावना बल्लाइ, अले लः ग्वारा ग्वारा मदाःबलय् भीसं छक्कलं तिन्हया लः दायेका च्चपिन्त मिं स्यायेत बाध्य याये फइ। अले लिपा भीगु थासय् भीगु स्वराज वइ, भीगु थाय् दयेकेगु भाला भीगु ल्हातय वइ।

२.मेगु लँपु : भीसं लःदायेत्यंगु थुइकाः थःयात क्वालखें पिने तयेत थः याकः याकः गुलि फु उलि याकनं याकनं तिन्हइत स्वये माल। थथे याकः याकः तिन्हइपिन्त हाकनं ज्वना व हे थलय् तयेहइ कि, तिन्हइमफया व हे लखय् कुतुं वनी कि, थ्व दक्कं भगवान भरोसा धाये मालीगु जुल। क्वाजः सह यायां मेपिं तिन्हइ कि मन्हुइ कि धका स्वस्वं स्वस्वं भी तिन्हइ मफुपिं जुइधुंकितिनि।

अथे तिन्हया म्वाना च्चने फुसा अले भीसं बाँलाक्क चिनाखँ च्वये–

कनेमते कनेमते

नेवाः जि धका सुयातं नं कनेमते

गुंला, मोहनी, न्हूदं नं हनेमते

म्वाल आः म्वाल

नेवाःतयगु जय यायेमते

पाय्म्वः मवइगु ज्याय्

ज्याया झोने ज्या तनेमते

सनेमते सनेमते

नेवाः पह पिकाना

न्हाय् तःपुइका नं सनेमते

च्वयेमते च्वयेमते

आः फेसबुकय् नं

नेवाःतयगु नामय् छुं हे च्वयेमते

हालेमते हालेमते

स्यन नेवाःत स्यन धकाः

नुराः मछिंकाः नं ख्वयेमते

पनेमते पनेमते

म्वाल छें थु वइपिन्त नं पनेमते

अकिं आः कनेमते

छ नेवाः खः धकाः नं कनेमते

ग्वहालि :

नेवाःपिं नाप खँल्हावल्हा ग्वहालि– नेवाःस्वायत्त

परिषद

चिनाखँ ग्वहालि (मतिना स्वलापौ)

वरिष्ठ साहित्यकार मथुरा सार्यमिया ज्याजंक्वया लसताय् सफू पितव्वज्या

ज्वजलपा वाःपौ

नेपालभाषाया वरिष्ठ साहित्यकार मथुरा सार्यमिया साहित्यिक ज्याजंक्वया लसताय् सफू पितव्वज्या ज्याभवः जूगु दु।

वंगु शुक्रवाः यँया खुसिवुइ च्चंगु नेपाः ब्यांक्वेटय् छगू ज्याभवःया दथुइ उगु सफू पितव्वज्या ज्याभवः जूगु खः। उगु ज्याभवलय् वरिष्ठ साहित्यकार भाजु सार्यमिया 'मिजला' नांया यौन मनोविज्ञानया वाखं सफू, 'सिन्हः' नांया न्यापु वाखंया अंग्रेजी भाय् हिला लिसें 'नलि' ज्याजंक्वया लसताय् विशेष ल्याः यानाः स्वंगू कीर्ति छक्कलं पितव्वज्या जूगु खः।

कुतः पिकाकः, ईलोहं प्रकाशनलिसें नेवाः स्वायत्त राज्य नेपालमण्डलया मंकाः खसालय् जूगु उगु ज्याभवलय् मूपाहाँ कथं जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ भायादीगु खःसा कुतः पिकाकःया विमल ताम्राकारं लसकुस न्वचू वियादीगु खः।

साहित्य उपन्यास - जन्ति न्ह्यात

चमि- मदन गोपाल प्रधान “क्वा:घासा”

२

कथहं

ज्यां त्यानुया: भासु लंकेत फ्यतुगु जूसाका मनतयेक फ्येतुना च्वनी । त्यानुया: फ्यतुमहला खहे मखु । मदय् धुकूम्ह थ: भा:त लुमंका: नुग: मछिंका: तुचुकक फ्येतुम्ह मनमाया त्वलय् जुया च्वन ।

मू लुखाय् सुनां नं ध्या ध्या या: सलं वातां च्वनां च्वंम्ह मनमाया भसंग वन । हथाय् हथाय्सं लौरिखे स्व:गु भ्यालं क्व स्वत । मनमायां भ्यालं क्वस्व:गु व पिने लुखाय् दना च्वंम्ह थस्व:गु पा:लात । “ए छिला ? आसेन्हि । खापा चायेक: वये ।” धाधां मनमाया भ्यालं लुकुवित ।

“भासु, आपुल्ले भाल ।” खापा चायेका: मनमायां धाल ।

“ज्यौ छिं । उखुने हे वये धका: मतिइ तयागु । गबलें छु धाल, गबलें थ: हे लिमलात । अथेयथे धाधां वये हे खंगु मखु । थौं ला लाका: वया ।” धाधां चिकिचाकूगु भुवादारी ख्वा:हुसां ख्वालय् व ग:पतय् स्व: स्व: वया च्वंगु च:ति हु हुं मनमाया ल्यू ल्यू व बाभक्ति वंम्ह मय्जु नं तलय् थहाँ वन ।

दथुमातनय् च्वंगु केवरिखे स्व:गु कोथाय् निम्ह दुहाँ वन । खाताया लिक्कसं क्वपय् लाया त:गु लासा क्यनां मनमायां मय्जुयात फ्यतुइगु इनाप यात । वय्क: मय्जु लासाया भतिचा न्ह्यने लायात:गु च्क्तिइ फ्यतुइ त्यन । “थुखे च्वय् दिसँ” धका: धया: मनमाया नं फ्यतुत । “थन हे ज्यू । फय् नं व: ।” धका: भ्या:क्वय् मय्जु फ्यतुत ।

लथ्यानां ख:गु व्वहलय् पाछाया त:गु दमर कुमारी गाया च्व: थ:रिखे स्वका: मय्जु पंखां गालेथें गाल । गाच्चथं गाला व:गु फय् काये भनं थ:गु छयं उखे थुखे संका: कोथा व्याक्क मिखा व्वयेकल । धिसिमिसि ग्वारामारा धा:म्ह व मय्जुया ह्याउँ ह्याउँ धा:गु तुइसे च्वंगु ख्वालय् ख्वा:हुसां हू वलय् भन ह्याउँ पालु धाल ।

“तां न्व:गु नं छु भनं । निभा: नं गपाय् च्व छा:गु, मिखा हे न: ।” धाधां मय्जु ख्वा:हुसा लथ्यानां थ:गु मुलय्सं तल ।

“ख: धया । स्वइदिसँले, गपाय् च्व हप्प हप्प धा: । फय् नं बांलाक व:गु मखु ।” मनमायां धाल ।

मय्जुया हंलय् हं या:सां मनमायाया मन थासय् मला: । न्हाच: वया ध्याउना काय् थ्यंक: वइगुलिसा आ: वया ध्याउना मय्जु आपुल्ले छाय् छाय् व:गु जुइ धैगुलिइ । छुं खं द:सा याकनं त्याजिके मास्तिक: । तर मय्जुं छुं धा:गु मखु । छाय् व:गु छुं खंय् व:गु, मनमाया नं स्यूगु मखु ताँन्वयेक व:म्हेसित लिमला धका: खं हे मफ:से छवयेगु नं बांला: मजु । जिनं मज्यू । वरु याकन खं छुइला धयाथें मनय्तया मनमायां मय्जुया म्हुतु पिहाँ वइगु खंया प्रतिक्षाय् याना च्वन ।

“तसकं हे तां न्व: । ल: छक: त्वने बियादिसं, मनतता ।” मय्जुं धाल ।

“हस् ।” धका: ल: कायेत मनमाया कोथां पिहाँ वन । धिसिक्क धायेक फ्यतुनां च्वंम्ह मय्जु उसिं नं दनां भ्यालं क्व स्वत । केव चीकुसां बखतया तरकारी मदु धायेम्वाय्क सकतां पिनां त:गु दु । न्हाय्पं कथिया गसिइ ज्वाय् ज्वाय् सया च्वंगु सिमि व भुति त्व:वनापुसे च्वं । अथेहेन्तुं खाय् कक:चा । रामतोयिया व भानता नं निमा प्यमाय् जक जूसां सयका: तल । प्यकि न्याकिलये पिना त:गु मल्लामाय् मल्ला नं बांलाक हे सया:च्वन । म्हासुक्क ह्वया:च्वंगु फसि बुं व क्यातुसे च्वंगु फसि च्व:पाखे मय्जुया मिखा वन । अले ह्याउँ ह्याउँ वाउँ वाउँ मिक्क पुच:चा पुच:चा सया च्वंगु गोल्मेरा माय् मिखा दिकल । चिकिचा पुगु नाइलन खिपतय् गसि बिया: त:गु तुसि माय् सया च्वंगु क्यातुसे च्वंगु तुसित खनां तां न्वया म्ह न्ययेका च्वंम्ह मय्जुया म्हुतुइ ई सुल्लं वयेकल ।

केवया दथुइ लाक्क सदां धयाथें ह्वया: च्वनिगु चिनिया गुलाफ स्वाँमा छमा । स्वाँमाया छचा:खेरं कुंकुं लुइक अपां चा:हुइका: तल । व स्वाँमाया न्ह्यने ल्यूने, जवय् खवय् थीथी स्वाँत ह्वया च्वन । थी थी तरकारी व स्वाँया नापनापं सुन्तलासि, भागत्या व कागति छमा छमा नं दु ।

चतमतं धायेक ह्वया च्वंगु स्वाँत, थीथी फलतय् मात अले ऋतुअनुसारया तरकारी व केवयात छायेपिया त:गु वातावरण मय्जुया मन

हलिं नेवा: गुथि किपू कचां किपुली या:गु

“भिके-ल्ट्वने-न्हूधा: यायेनु”छ्यों तया चिनाखँ गोप्ठी ब्वंगु चिनाखँ छसिंकथं

पिकया वनेगु तातुना थ्व चिनाखँ न्ह्यव्वयागु ख:

२५.भिके ल्ट्वने न्हूधा: यायेनु

रामभक्त महर्जन

अमलिस, किपू

च्वापु गुँ व हाक् गुँ

स्वां सिमा वाउँगु घाँय्

भिं ल:या स्रोत ख:सा

भिं अक्सिजन नं ख:

आ: ला गुँइ छें व लँ

भुखाय् चलखं स्यन हं ।

बुँत एकीकरणं

नेवा:तय्गु लात नं

मुआब्जा का:वनं

दसि निसा मज्यू हं

कागु कालं वाताहां

लातां केरा स्वयेथें हं

ताताहाक: तव्या लँ

न्यंकभनं उतिकं

बुँ बालि क्यव बग:

नेवा: वस्ती लात हं

सुयातं चिउता मदु

नेवा: छप्पं मजुल हं

भाय् ख्यलय् भाय् ल्हा: मन्त

नेवा: आख: व्वंमन्त

पुलांगु धैगु ग्व आ:

हिलावन ह्यूपालं

अभक्त न्ह्यच्यु ला:नि भी

जाति म्वा:सा देय् म्वाइ हं

आदिवासी स्ववासि

संविधानय् दुथ्याकि

नत्र स्व जनजातिं

पतिं धधस्वाकी हं

नेवा: जाति म्हसीकि

हाप्च:थें दना: वये य: हं

भुखाय् व्वया: छें दुन

ल्हात मनू सम्पति

द्य:ग: सत: सम्पदा

मन्त दुतां क्व:दल

जाना: इलय् व्यले हे

ह:पा: ग्वहालिं ज्यकि हं ।

भुखाय् चल: खुसिवा:

दै फुनां निदै क्यन

पिडीत भं तम्बल

राहत म्होम्हो जुल

बिइ धाधां मबिल

नेप्रेजूम्ह सरकार हं ।

छिंसा फक्व भिंकाछ्व

अभक्त ज्यूसा ल्ट्वनाछ्व

फुसा न्हूधा: यानाछ्व

थ:गु थाय् नी नाला:छ्व

मेपिनि भर त्व:ता:छ्व

थ्व खँ नं वा:चायेका: छ्व हं ।

कुचा: बिचा: दुबिचा:

तयेमते छुं कुबिचा:

नेवा: नुग: स्वां ह्वयेका:

ति बांवांला:गु बिचा:

स्वनिग: दुने पिने

नेपा: नेवा: नेपा:मि हं ।

नेवा: भी नेवा: जुइ

नेवा: राज्य हयेगु जुइ

आदिवासी म्हसीका

संविधानय् स्वचाकि

मखुसा न्हाय् क्रान्तिं

उज्व:पिं न्हंका छ्वइ हं ।

तपाईको टोलमा भएका घटना कीर्तिपुरको समाचार बनाउने
हो भने तपाई एक कल फोन गर्नुस् हामी तपाईको टोलको
समाचार कीर्तिपुरको समाचार बनाईदिनेछौं

कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक

कीर्तिपुरको चित्रण

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ व ज्वज्वलपा: वा:पौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३
फोन नं.: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ज्वजलपा वा:पतिइ छिगू चिनाखँ/बाखं/हाइकू विज्ञापन
व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंका: स:

ज्वजलपा वा:पौ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३ फोन ल्या: ४३३३००७,
९८०८६२६४२० ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com

चिनाखँ

नाति महर्जन

च:चपा, पांगा

आश्वासनया भुमरी लाका
विकासया म्हगस क्याना तल
लँ धुछि कँ लाया: नेतातयसं
दु:खया लँयू भीत न्यासिका तल
भीत इमिसं हे जक हेका
आतक नं चाकु फ्ययका तल
लाज त्वता नांगां जुइमा:सां इमिसं
खलि जायकेगु ज्या मत्वतल
हाले फुपिं, हारापिं निम्ह प्यम्ह
कार्यकर्ता ल्हातय कया तल
न्ययदु: खुइदु: दामं हेका इमित
देसय अराजकता फैलय याकातल

भ्रष्टाचारी कालो बजारीतय
यथे यायेत त्व:ता तल
बजारे न्हिया न्हिथं भा बेसा थतल्लवया
गरिब न्याना नये मफयका बिल

गरिब जनताया ज्यानयात थुमिसं
मू हे मदुगु थें याना जुल
गरिब जनतायात नये मखंका
आतपति सुखू चिंका तल

पुलांगु इतिहास

देश विकासया छु योजना मतसे
संसद सभाय न्हि न्हि चना नल
आ:तक संविधान कार्यान्वयन मयासे
देसय मिं तयगु स्वया जुल

देस विकासय व:गु सहयोग धेवां
काय म्प्याययात आख: व्वंकल
विकास यायेला गन गन भन विनास याना
विश्वय दकले गरिब देश याना बिल

गरिब लुटे याना का:गु करया धेवा
महल बंगला दयकल
वहे गरिबया हिच:ति प्वाला प्वाला थिईक
थौनं व बंगला रंग इला तल

विश्वया न्ह्योने नांगां दना
देसया नां वदनाम याना तल
नेपा:मितयगु स्वाभिमानय न्ह्या
श्री ६ सरकार जुया नयाजुल

जनतां आशा याना च्वंगु न्हूगु नेपा:यात
थुमिसं मितया: च्याका छवल
पुलांगु राणा शासन इतिहासयात
हानं थुमिसं जनता न्ह्योने पुइके हल

सिइम्ह जंग वहादुर या आत्मा
थुमिसं हानं थना हल
गणतन्त्र नेपालय इमिसं फ:सा हानं
राणा शासन हयत स्वया जुल ॥

छित: स्थानीय नेता, उद्घोषक,
वक्ता नापं बांला:म्ह एफ एम
संचालक यायेगु

जिमिगु अभियान

छिगु नितिं मदयेकं मगा:गु

- संचार साक्षरता
- न्वचू कला
- उद्घोषण
- एफ एम संचालन

पत्रकार

श्रीकृष्ण महर्जन
चव्यादीगु सफू

नास:

उकिया नितिं छिं सफू न्याना व्वनादिसं ।

छि थ: स्वयम हे सक्षम जुयादिसं ।

सफूया नितिं फोन ल्या: ४३३३००७,
९८४९४०९०७७, ९८४९७५२५८३

राष्ट्रिय हात्तीपाइले रोग निवारणको लागि आम औषधि सेवन बारे जानकारी (२०७३)

सामान्य जानकारी : परजीवीबाट संक्रमित लामखुडेकृ टोकाईबाट सने हात्तीपाइले रोग निवारणको लागि वि.सं.२०७३ को आम औषधि सेवन गराउने कार्य तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी तथा स्वास्थ्य स्वयंसेविकाबाट सम्पन्न हुँदैछ । यस अभियानमा खुवाईने दुईथरी औषधिले रोगको उपचार हुनुको साथसाथै रोग लाग्नबाट बचाउने हुनाले यी औषधिहरू सेवन गर्नु आवश्यक छ । यी दुवै औषधिहरू वर्षौंदेखि उपचारको लागि प्रयोगमा आइरहेको र सुरक्षित औषधि हुन् । विश्वभर अरवौं मात्रा र नेपालमा हालसम्म पटक पटक गरी १० करोडभन्दा बढी मात्रा औषधि सेवन भइसकेको छ ।

हात्तीपाइलेको औषधि दुई वर्ष नपुगेका केटाकेटीहरू, गर्भवती र ७ दिनसम्मका सुत्केरी, छारे रोगी तथा सिकिस्त विरामीहरूले खानु हुँदैन । यो औषधि खाली पेटमा खानु हुँदैन । अरु सबै व्यक्तिले स्वास्थ्यकर्मी तथा स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूले भनेअनुसार खानासँगै वा खानापछि औषधि खानुपर्दछ ।

औषधिको सेवन गरेपछि हात्तीपाइलेको परजीवी शरीरमा भएमा कसै कसैमा ज्वरो आएजस्तो हुने, टाउको दुख्ने, रिङ्गटा लाग्ने, वाक वाकी लाग्ने जस्ता सामान्य असर हुन सक्दछ । यस्ता असरहरू विना उपचार आफै केही समयमा ठीक भएर जान्छन् । यदि ठीक नभएमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा तुरन्त जाऔं र जाने सल्लाह दिऔं ।

औषधि खुवाउने मिति र जिल्ला :

२०७३ चैत्र ५, ६ र ७ गते औषधि खुवाईने जिल्लाहरू : भोजपुर, इलाम, धनकुटा, तेह्रथुम, पाँचथर, ललितपुर, बाग्लुङ, म्याग्दी, पर्वत, लमजुङ, दाङ, बाँके, बर्दिया, जाजरकोट, सुर्खेत, दैलेख, बैतडी, डडेल्धुरा, डोटी, कैलाली, कञ्चनपुर, अछाम, बझाङ, बाजुरा र दार्चुला ।

आम औषधि सेवन कार्यमा परिचालन हुने स्वास्थ्य र स्वास्थ्यकर्मीहरूको संख्या:

स्वास्थ्य स्वयंसेवकहरू : ५४,६६६

स्वास्थ्यकर्मीहरू : १०४४९

बजेट खर्च : यस आ.व. २०७३/०७४ मा हात्तीपाइले रोग निवारण कार्यक्रम (आम औषधि सेवन कार्य, सर्भिलेन्स कार्य र हाइड्रोसिल अप्रेशन कार्य) मा जम्मा लाग्ने खाँ करिब ४० करोड ।

लक्षित जनसंख्या: ३० जिल्लाको आम औषधिका लागि लक्षित जनसंख्या: १ करोड आठ लाख

हाइड्रोसिल अप्रेशन : ६० वटा अस्पतालबाट ७८३ जनाको अप्रेशन गर्ने लक्ष्य राखिएको ।

स्वास्थ्य मन्त्रालय

स्वास्थ्य सेवा विभाग

इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रक महाशाखा

टेकू, काठमाडौं

